

Riečna nákladná loď RC model kategórie F2 Ž-A

Konštrukcia, výkres a popis Dušan Chudjak, Ružomberok

Za podkladmi pre stavbu modelu som siahol trochu hlbšie do archívu. Lode tohto typu brádzili sovietské rieky niekedy v päťdesiatych rokoch a vtedy sa aj objavili ich výkresy vo viacerých modelárskych časopisoch. Podľa dobových podkladov som nakreslil plánok pre svojich chlapcov v krúžku. Vo vlastnosťach modelu som sa nesklamal, pretože ho ponúkam ďalej. Loď má jednoduchú stavbu, pekný vzhľad a dobré plavebné vlastnosti. Dá sa použiť aj pre prvé súťaže v kategórii F2-A.

K STAVBE (neoznačené rozmery sú v milimetroch):

Trup je stavený klasickým spôsobom z preglejky a listů, lepíme Epoxy 1200. Z preglejky hr. 2 vyrežeme a opracujeme diely 0 až 11. Diely 1 až 3 a 5 až 8 režeme včítane čiarkovane kreslených častí, ktoré odstránime až po zostavení trupu. Pripravíme si pracovnú dosku s papierom, na ktorú narýsuje- me ťažkou pozdĺžnu os lode a kolmice v mieste prepážok.

Ako prvé zlepieme diely špice 9 a 10, pričom dbáme na ich kolmosť a rovnakú výšku na budúcej palube. Po zaschnutí špice začneme stavbu trupu dnom nahor. Stavíme od špice, od ktorej ako prvé lepíme nosníky paluby. Prichytávame ich modelárskymi špendlíkmi. Uložíme ďalšie prepážky 8 až 3. Súčasne lepíme aj kyl z listů 2x10, ktoré na oboch koncoch vopred zbrúsime podľa detailu na výkrese. Ako posledné prilepíme outorové listy 2x5 (dolná hrana bočnic) a zadnú časť trupu dokončíme prilepením prepážok 2, 1 a 0.

Po zaschnutí prebrúsime hrany, a keď je všetko v poriadku, potiahneme zadnú plochu častí dna medzi prepážkami 0 až 2 jedným kusom preglejky hr. 1, taktiež obe strany dna prilícujeme a potiahneme preglejkou hr. 1. Keď zaschne posledné lepenie, snímeme trup z dosky, zbrúsime presahy potahu (obšívky) dna, opracujeme boky a potiahneme ich preglejkou hr. 1 po palubu. Vyvýšenú prednú a zadnú časť — falšbort — zatiaľ nerobíme.

Kým trup schne, zhotovíme stojan a hriadeľ s púzdom, opatrený na koncoch vložkami. Vložky, zabraňujúce prenikaniu vody do lode cez rúru, môžu byť vysústružené zo silonu. Púzdro hriadeľa naplníme riedkou vazelínou. Zo stredného preglejkového dielu, drôtu o \varnothing 2 až 2,5 a balsových bočnic zhotovíme peruť kormidla. Hriadeľ uložíme v púzdre z rúry o svetlosti len o málo väčšej, ako je priemer hriadeľa kormidla.

Trup vylakujeme z vnútra trikrát celoxovým, alebo dvakrát epoxidovým lakom. Podobne ho nalakujeme aj z vonka, ale dáme o jednu vrstvu menej. Je výhodné, keď súčasne lakujeme z vnútornej strany aj pripravovanú palubu. K servu kormidla priskrutkujeme hranoly, prispôbime ich na mieste

tvaru dna a zalepieme. Servo po zaschnutí hranolov ešte odoberieme.

Motor môžeme použiť Mabuchi RS 380, radšej s regulátorom otáčok. Zakreslený je ale lacnejší a postačujúci plochy motorček do autodráhových modelov. Výrobcom Gamma Trhové Sviny je dodávaný s pastorkom. Napájať ho budeme tromi plochými batériami alebo rovnakým počtom zdrojov prijímača, zapojenými do série (13,5 až 15 V).

Motor je treba sprevodovať do pomala, čo nám neurobí veľa ťažkostí: Na koniec hriadeľu pripevníme ozubené koleso z bežných mechanických hračiek s asi 25 zubami a modulom, ktoré je bežné v mechanických hračkách. V tejto zostave motor beží veľmi úsporne. Vrtuľu odporúčam trochlistú Graupner o priemere do 50 mm. Ak má model aj cúvať, je výhodnejšie zhotoviť si vrtuľu zo sústruženého mosadzného náboja a vletovaných listov z mosadzného plechu.

Dokončenie trupu. Palubu z preglejky hr. 1 môžeme slepiť aj z viacerých častí, ale spo- je robíme zásadne na prepážkach. Najskôr ale lepíme rámy nadstavieb zo smrekových listů 2x10. Keď je paluba na svojom mieste, vyrežeme čiarkovane kreslenú strednú časť prepážok 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8. Teraz príde rad na „falšbort“ z preglejky hr. 1. Hlavne pre prednú, dvojdielnu časť odporúčam zhotoviť najprv šablónu z tvrdšieho papiera a preglejkový polotovár potom navlhčený ohnúť nad zdrojom tepla (sviečka). Pred ich prilepením zhotovíme do dielov otvory.

Trup dobrúsime, dolakujeme základnú vrstvu riedkeho laku v chýbajúcich miestach a vytmélime zmesou celoxu, detského zá- sypu a trochy acetónového riedidla. Po zaschnutí povrch prebrúsime a tmelenie zaopaku- jeme tam, kde zostali nerovnosti.

Diely nadstavby vyrežeme z doskového polystyrénu (rôzne výstražné tabuľky); lepíme ich Styrofixom, alebo Lepi-M. Najvhodnejší sú tabuľky hrúbky 1 až 2 mm, ktoré slepieme

do konečného tvaru až priamo na trupe, čím vyrovnáme prípadné nerovnosti tvaru. Predná nadstavba sa lepí z rámu 13 a 14 (po dvoch kusoch), ktoré sa prikrývajú dielom 12. Do nákladových dverí najprv vyryjeme špáry a vyvrtáme zahŕbenia pod závesnými okami. U zadnej nadstavby si najprv zhotovíme bočnice s oknami a dverami 16, 17, 18 a priečku 20. Okná a dvere z preglejky hr. 1 prilepíme slepé, otvory v nich vyrezávame až po 2—3 dňoch lupenkovou pilkou a okraje opracujeme ihlovými pilníkmi. Prilepíme strechu 19. Okná z vnútra prelepíme čirou fóliou.

Doplanky zatiaľ v obchodoch nekúpime, preto si ich zhotovíme sami z moduritu, plastov a epoxidu. Nakoniec, predsa patrí k nášmu koníčku poradiť si sám. Čln vyreže- me z balsu, kyl na ňom z plastiku hr. 1, zábradlie spájujeme z oceľového drôtu o \varnothing 1. Pokiaľ stavíme model pre žiacke súťaže, alebo len pre naše pobavenie, nemusíme sa presne držať predlohy a pomôžeme si dostupnými dielmi z iných modelov.

Sfarbenie. Pôvodný náter nebýval jednotný. Jedna z možností je uvedená na výkrese. Často býval trup nad vodoryskou čierny, pod ňou červený (mínium), nadstavba bývala aj z dosiek v pôvodnej farbe dreva. Lode sa lišili nielen sfarbením, ale aj ich zariadenia sa modernizovali. Trup natierame celoxovými farbami, plastové nadstavby farbami Unicol, Humbrol, Revell.

RC súprava postačí bežná, dvojkanálová. Kormidlo by malo mať vychylku asi 40° na obidve strany. Ak sme za pohonnú jednotku zvolili motor pre dráhové modely, je loď primerane rýchla a regulátor nie je potrebný. Pre výkonnejší motor (Mabuchi) je nutnosťou regulátor otáčok. Ak chceme súťažiť aj v kategórii makiet, potrebujeme obojsmerný regulátor otáčok. Rozmiestnenie zariadení vo vnútri je schematicky vyznačené, loď je v tomto stave správne vyvážená. Je vhodné — pre kategóriu F2-Ž aj potrebné, zhotoviť v trupe pre vnútorné vybavenie modelu lôžka z penového polystyrénu lebo z preglejky. Anténu prijímača vyvedieme nad palubu a pre- vesíme ju cez zotiar čo najvyššie od hladiny.

Plavba. Ovládanie je veľmi jednoduché. Kormidlo nastavíme tak, aby sa doladený trim na vysielaci dosiahol priamy smer jazdy bez zásahu do riadenia. Vystríhame sa plytkej vody, kde môžeme nárazmi o dno olámať alebo odskrutkovať vrtuľu; vyhýbame sa aj plávajúcim nečistotám. Behom sezóny kontrolujeme zatekanie vody do modelu a občas vstrekneme cez mazací otvor k hriadeľu trochu riedkej vazelíny. Občas prema- žeme aj hriadeľ kormidla.

Hlavný stavebný materiál (rozmery v mm):

Preglejka: hr. 2 — 700x140, hr. 1 — 800x300, hr. 4 — 110x170

Doskový polystyrén: hr. 1 — 8 dm², hr. 2 — 3 dm²

Listy smrekové: 2x5x1000 — 4 ks, 2x10x1000 — 3 ks, 2x2x1000 — 1 ks, 2x3x1000 — 4 ks, 3x8x1000 — 2 ks

Hliníková rúra: \varnothing 8x1 — 240, \varnothing 4x1 — asi 30

Oceľový drôt: \varnothing 1 — 4000, \varnothing 2, \varnothing 3 — 300

Epoxy 1200, Lepi-M, celoxové farby, farby na plastové modely, záryp Batole, brúsny papier, polyesterová niť a ďalší materiál podľa výkresu.

Výkres modelu ve skutečné velikosti obdržíte, poukážete-li čitelně vyplněnou poštovní poukážkou typu C 24 Kčs na adresu Redakce Modelář, Jungmannova 24, 113 66 Praha 1. Do zprávy pro příjemce napište zřetelně název modelu „Riečna loď“. Výkres vám zašleme do 15 dnů po obdržení poukážky.

